

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی)

دانشکده پرستاری و مامایی

دفتر توسعه آموزش علوم پزشکی دانشکده پرستاری

نام درس: آمار و روش تحقیق پیشرفته
کد درس: ۱۴۱۰۶۹۱۰۲
پیشنیاز: - نیم سال تحصیلی: ۱۳۹۹-۱۴۰۰
رشته تحصیلی: پرستاری (رشته پرستاری داخلی جراحی و پرستاری اورژانس)
مدت زمان ارائه درس: ۳۴ ساعت واحد نظری
نام مدرس: دکتر وحید زمان زاده
مقطع تحصیلی دانشجویان: کارشناسی ارشد
محل برگزاری: دانشکده پرستاری و مامایی سالن کنفرانس حوزه ریاست

هدف کلی درس:

فراگیران با روشهای کمی و کیفی پژوهش آشنائی بیشتر پیدا نمایند.

هدف جزئی و رفتاری:

- در مورد فرایند انتخاب موضوع کلی، و نحوه رسیدن به یک عنوان پژوهشی بحث کنند.
- اجزا مروری بر متون را شناخته و منابع دستیابی به اطلاعات را مورد ارزیابی قرار دهند.
- مساله پژوهش را با تاکید بر اهمیت و ضرورت بیان نمایند.
- اهداف - فرضیه - سئوالات پژوهش را توضیح دهند.
- در مورد انواع متغیرها و واژه های پژوهش توضیح کافی ارائه دهند.
- انواع مطالعات را براساس انواع مطالعات تعیین کنند.
- متغیرهای مخدوش کننده و نحوه شناسایی آنها را وصف کنند.
- اعتبار مطالعه و تهدیدهای وارده بر انواع مطالعه را مورد بحث قرار دهند.
- روش نمونه گیری و نحوه تعیین حجم نمونه را ذکر کنند.

- ابزارها و روش های جمع آوری داده ها را در مطالعات پرستاری ذکر کنند.
- نحوه روائی و پایائی ابزار مناسب را بیان نمایند.
- روشهای آماری مورد استفاده جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات (توصیفی و استنباطی) را ذکر کنند.
- انواع محدودیت پژوهش های را توصیف کنند.
- نکات اخلاقی مورد نیاز در مطالعات انسانی را ذکر کنند.

بوجه بندی سوالات	نحوه* ارزشیابی		تکالیف دانشجو	زمان جلسه (دقیقه)	مواد و وسایل آموزشی	روش یاددهی* یادگیری	طبقه هر حیطه	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	اهداف میانی (رئوس مطالب)	شماره جلسه
	تعداد سوال	نمره								
-	-	انتظارات خود را پس از توصیف درس ارائه نمایند نقاط ضعف و قوت خود را در خصوص انجام تحقیق بیان نمایند با مدرس در خصوص طرح درسی به توافق رسیده و آن را اعلام نمایند	شرکت فعال در بحث های کلاسی و ارزیابی جلسات تدریس شده	۱۲۰ دقیقه	وایت برد، کامپیوتر	سخنرانی بحث و گفتگو و به چالش کشاندن دانشجویان، بحث های گروهی ، طرح سئوالات برای کشاندن دانشجویان به تفکر انتقادی	عاطفی- شناختی	توصیف درس مفاهیم مرتبط با دروسی که به صورت سمینار ارائه می شوند توضیح طرح درسی	معرفی درس	۱
۲	۲	فرایند انتخاب موضوع و تبدیل آن را به یک عنوان پژوهشی بیان نمایند. منابع مسائل پرستاری را تعیین نمایند. تفاوت بین مساله و هدف تحقیق را مشخص نمایند	شرکت فعال در بحث های کلاسی و ارزیابی جلسات تدریس شده	۱۲۰ دقیقه	وایت برد، کامپیوتر	سخنرانی بحث و گفتگو و به چالش کشاندن دانشجویان، بحث های گروهی ، طرح سئوالات برای کشاندن دانشجویان به تفکر انتقادی	شناختی	فرایند انتخاب موضوع کلی بحث و گفتگو در خصوص موضوعات انتخابی دانشجویان	عنوان	۲
۱	۱	هدف از مروری بر متون را ذکر کنند. نیاز به آشنایی با خدمات کتابخانه ای را	شرکت فعال در بحث های	۱۲۰ دقیقه	وایت برد،	سخنرانی بحث و گفتگو و به چالش کشاندن دانشجویان، بحث	شناختی	آشنایی با مروری بر متون نقد متون	مروری بر متون	۳

* روش یاددهی - یادگیری می تواند شامل: سخنرانی، مباحثه ای - گروهی کوچک، نمایشی - حل مسئله - پرسش و پاسخ - گردش علمی، آزمایشی

** آزمون ها بر اساس اهداف می توانند به صورت آزمون ورودی (آگاهی از سطح آمادگی دانشجویان) مرحله ای یا تکوینی (در فرایند تدریس با هدف شناسایی قوت و ضعف دانشجویان) و آزمون پایانی یا تراکمی (پایان یک دوره یا مقطع آموزشی با هدف قضاوت در مورد تسلط دانشجویان) برگزار گردد. لازم است در نحوه ارزشیابی، نوع آزمون برای نمونه سوالات چهارگزینه ای، تشریحی و غیره نیز مشخص گردد.

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه* ارزشیابی	بودجه بندی سوالات	
									تعداد سوال	نمره
		تجزیه و تحلیل متون برای رسیدن به یک جز قابل پژوهش		های گروهی ، طرح سئوالات برای کشاندن دانشجویان به تفکر انتقادی	کامپیوتر		کلاسی و ارزیابی جلسات تدریس شده	تشخیص دهند منابع اولیه وثائویه را از هم افتراق دهند. در مورد محل و پیدا کردن منابع اولیه بحث نمایند مروری برمتونی را در مورد یک موضوع کلی بیان کند.		
۴	معرفی مساله (۱)	آشنایی با اصول تدوین بیان مساله با تاکید بر اهمیت و ضرورت پژوهش آشنایی با نگارش اهداف پژوهش بحث و گفتگو در مطالب تدوین شده فراگیران	شناختی	سخنرانی بحث و گفتگو وبه چالش کشاندن دانشجویان، بحث های گروهی ، طرح سئوالات برای کشاندن دانشجویان به تفکر انتقادی	وایت برد، کامپیوتر	۱۲۰ دقیقه	شرکت فعال در بحث های کلاسی و ارزیابی جلسات تدریس شده	عوامل اثر گذار بر انتخاب موضوع پژوهش را بیان نمایند. معیارهای نگارش بیان مساله و عنوان را توضیح دهند.	۱	۱
۵	معرفی مساله (۲)	تمرین نگارش تدوین بیان مساله با تاکید بر اهمیت و ضرورت پژوهش تمرین نگارش اهداف پژوهش بحث و گفتگو در مطالب تدوین شده فراگیران	شناختی- روانی - حرکتی	سخنرانی بحث و گفتگو وبه چالش کشاندن دانشجویان، بحث های گروهی ، طرح سئوالات برای کشاندن دانشجویان به تفکر انتقادی	وایت برد، کامپیوتر	۱۲۰ دقیقه	شرکت فعال در بحث های کلاسی و ارزیابی جلسات تدریس شده	بیان مساله ای را برای یک موضوع انتخابی نگارش کند عنوان پژوهش را برای بیان مساله ذکر شده نگارش نماید.	۱	۱
۶	اهداف - فرضیه - سئوالات	آشنایی با نحوه نگارش اهداف آشنایی با نحوه نگارش فرضیه آشنایی با نحوه نگارش سئوالات	شناختی	سخنرانی بحث و گفتگو وبه چالش کشاندن دانشجویان، بحث های گروهی ، طرح سئوالات برای کشاندن دانشجویان به تفکر انتقادی	وایت برد، کامپیوتر	۱۲۰ دقیقه	شرکت فعال در بحث های کلاسی و ارزیابی جلسات تدریس شده	هدف از فرضیه را در مطالعات پژوهشی بیان نماید. منابع و دلایل فرضیه های مطالعه پژوهشی را ذکر کنند. طبقه بندی فرضیه ها را توصیف کنند. معیار های نگارش فرضیه را فهرست نمایند	۲	۲

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه* ارزشیابی	بودجه بندی سوالات	
									تعداد سوال	نمره
								در خصوص فرمت نگارش فرضیه ها بحث کنند. استفاده از فرضیه ها را در آزمون نظریه ها تشخیص دهد. انواع مطالعاتی که به فرضیه نیازی ندارند را مشخص کنند.		
۷	متغیرها	آشنایی با واژه‌ها آشنایی با متغیرهای مستقل آشنایی با متغیرهای وابسته آشنایی با متغیرهای ناخواسته تعریف واژه ها و متغیرها (نظری و عملی) آشنایی با پیش فرض ها	شناختی	سخنرانی بحث و گفتگو و به چالش کشاندن دانشجویان، بحث های گروهی ، طرح سئوالات برای کشاندن دانشجویان به تفکر انتقادی	وایت برد، کامپیوتر	۱۲۰ دقیقه	شرکت فعال در بحث های کلاسی و ارزیابی جلسات تدریس شده	تفاوت بین واژه و متغیر را بیان نمایند. انواع دسته بندی متغیرها را ذکر نمایند نحوه تعریف نظری و عملی را بحث نمایند. دلایل نگارش پیش فرض ها را ذکر کنند. معیارهای تدوین پیش فرض ها را توضیح دهند.	۲	۲
۸	انواع مطالعات ۱	آشنایی با مطالعات توصیفی آشنایی با مطالعات همبستگی	شناختی	سخنرانی بحث و گفتگو و به چالش کشاندن دانشجویان، بحث های گروهی ، طرح سئوالات برای کشاندن دانشجویان به تفکر انتقادی	وایت برد، کامپیوتر	۱۲۰ دقیقه	شرکت فعال در بحث های کلاسی و ارزیابی جلسات تدریس شده	انواع مطالعات را در پژوهش مبتنی بر حرفه بیان نمایند. مطالعات توصیفی و همبستگی را توصیف کنند. انواع مطالعات توصیفی را بر اساس الگوریتم توصیف نمایند. انواع مطالعات همبستگی را بر اساس الگوریتم توصیف نمایند	۱	۱
۹	انواع مطالعات ۲	آشنایی با مطالعات نیمه تجربی آشنایی با مطالعات تجربی	شناختی	سخنرانی بحث و گفتگو و به چالش کشاندن دانشجویان، بحث	وایت برد،	۱۲۰ دقیقه	شرکت فعال در بحث های	معیارهای مطالعات تجربی را ذکر نمایند. تفاوت مطالعات تجربی و نیمه تجربی را	۱	۱

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه* ارزشیابی	بودجه بندی	
									سوال	تعداد سوال
					کامپیوتر		کلاسی و ارزیابی جلسات تدریس شده	بر اساس الگوریتم پیشنهادی بیان نمایند... انواع مطالعات نیمه تجربی و نیمه تجربی را توصیف نمایند.		
۱۰	نمونه گیری	آشنایی با نمونه گیری تعیین حجم نمونه	شناختی- روانی - حرکتی	سخنرانی بحث و گفتگو و به چالش کشاندن دانشجویان، بحث های گروهی ، طرح سئوالات برای کشاندن دانشجویان به تفکر انتقادی	وایت برد، کامپیوتر	۱۲۰ دقیقه	شرکت فعال در بحث های کلاسی و ارزیابی جلسات تدریس شده	جامعه و نمونه مورد پژوهش را تعریف نمایند . تفاوت بین جمعیت در دسترس و هدف را تشخیص دهند. نمونه گیری های احتمالی و غیر احتمالی را بحث کنند. نحوه استخراج اعداد تصادفی را نشان دهند. عوامل اثرگذار بر تعیین حجم نمونه را ذکر کنند. خطای نمونه گیری و تورش را مورد بحث قرار دهند. گزارش کتبی خود را در خصوص حجم نمونه برآورد شده بر اساس فرمول های آماری برای یک مورد فرضی ارائه نمایند گزارش کتبی خود را در خصوص روش نمونه گیری برای یک مورد انتخابی ارائه نمایند	۱	۱
۱۱	ابزار و روش های جمع آوری داده ها	آشنایی با ابزار آشنایی با پرسشنامه آشنایی با مقیاس آشنایی با ابزارهای فیزیولوژیکی	شناختی	سخنرانی بحث و گفتگو و به چالش کشاندن دانشجویان، بحث های گروهی ، طرح سئوالات برای کشاندن دانشجویان به تفکر	وایت برد، کامپیوتر	۱۲۰ دقیقه	شرکت فعال در بحث های کلاسی و ارزیابی جلسات	اهمیت پرسشنامه را به عنوان روش جمع آوری داده ذکر کنند. ویژگی های اصلی پرسشنامه ها را برشمارد.	۱	۱

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطة اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطة	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه* ارزشیابی	بودجه بندی سوالات	
									تعداد سوال	نمره
		آشنایی با مصاحبه		انتقادی			تدریس شده	اجزا یک پرسشنامه را توصیف نمایند. فواید و اشکالات پرسشنامه را به عنوان ابزار گرد آوری داده ها ذکر کنند. اهمیت مصاحبه را به عنوان روش جمع آوری داده ذکر کنند لزوم آموزش مصاحبه کننده ها را قبل از جمع آوری داده ها درک کنند. بین سه سطح متفاوت ساختاری در مصاحبه تمایز قائل شود. راهنماهای مورد استفاده در سه مرحله از مصاحبه را فهرست کنند. اثر مصاحبه گر بر مصاحبه شونده را تشخیص دهد. فواید و اشکالات مصاحبه را به عنوان ابزار گرد آوری داده ها ذکر کنند. اهمیت مشاهده را به عنوان روش جمع آوری داده ذکر کنند نیاز به روش های فیزیولوژیک و روانشناختی در جمع آوری داده ها را توصیف کنند. انواع روش های جمع آوری داده ها را مقایسه کنند.		
۱۲	روائی و پایائی ابزار	آشنایی با منابع خطا آشنایی با انواع روایی آشنایی با انواع پایایی	شناختی	سخنرانی بحث و گفتگو وبه چالش کشاندن دانشجویان، بحث های گروهی ، طرح سئوالات برای کشاندن دانشجویان به تفکر	وایت برد، کامپیوتر	۱۲۰ دقیقه	شرکت فعال در بحث های کلاسی و ارزیابی جلسات	مفهوم اندازه گیری را توصیف کنند. بین چهار سطح اندازه گیری تفاوت قائل شوند. روش های جمع آوری مرسوم را مشخص	۲	۲

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه* ارزشیابی	بودجه بندی	
									سوال	تعداد سوال
				انتقادی			تدریس شده	نمایند. سه نوع روایی ابزار را باهم مقایسه نمایند. سه نوع پایایی ابزار را مورد مقایسه قرار دهند. چهار نوع منبع خطا در جمع آوری داده ها را ذکر نمایند.		
۱۳	محدویت پژوهش ها - ملاحظات اخلاقی	آشنایی با نحوه نگارش محدودیت پژوهش ها ملاحظات اخلاقی	شناختی- عاطفی	بحث و گفتگو و به چالش کشاندن دانشجویان، بحث های گروهی ، طرح سئوالات برای کشاندن دانشجویان به تفکر انتقادی	وایت برد، کامپیوتر	۱۲۰ دقیقه	شرکت فعال در بحث های کلاسی و ارزیابی جلسات تدریس شده	نحوه استخراج و بیان محدودیت های پژوهش را ذکر کنند. در مورد برخی از مطالعات غیر اخلاقی بحث نمایند. اجزا اخذ رضایت را برای مطالعات توصیفی و تجربی ذکر نند.	۱	۱
14	ارایه کتبی و نهایی پروپوزال های دانشجویی (نصف کلاس)	آشنایی با پروپوزال و فرآیند نقد پژوهش و تهیه پروپوزال تحقیقاتی	شناختی روانی- حرکتی	سخنرانی دانشجویان -گفتگو و به چالش کشاندن دانشجویان، بحث های گروهی ، طرح سئوالات برای کشاندن دانشجویان به تفکر انتقادی	وایت برد، کامپیوتر	۱۲۰ دقیقه	شرکت فعال در بحث های کلاسی و ارزیابی پروپوزال ها و نقد	کیفیت ارایه شفاهی بر اساس ابزار نمره دهی کیفیت مستندات کتبی بر اساس ابزار نمره دهی		
۱۵	ارایه کتبی و نهایی پروپوزال های دانشجویی	آشنایی با پروپوزال و فرآیند نقد پژوهش و تهیه پروپوزال تحقیقاتی	شناختی روانی- حرکتی	سخنرانی دانشجویان -گفتگو و به چالش کشاندن دانشجویان، بحث های گروهی ، طرح سئوالات برای کشاندن دانشجویان به تفکر انتقادی	وایت برد، کامپیوتر	۱۲۰ دقیقه	شرکت فعال در بحث های کلاسی و ارزیابی پروپوزال ها و نقد	کیفیت ارایه شفاهی بر اساس ابزار نمره دهی کیفیت مستندات کتبی بر اساس ابزار نمره دهی		
۱۶	ارایه کتبی و نهایی پروپوزال های دانشجویی	آشنایی با پروپوزال و فرآیند نقد پژوهش و تهیه پروپوزال تحقیقاتی	شناختی روانی- حرکتی	سخنرانی گفتگو و به چالش کشاندن دانشجویان، بحث های گروهی ، طرح سئوالات برای	وایت برد، کامپیوتر	۱۲۰ دقیقه	شرکت فعال در بحث های کلاسی و	کیفیت ارایه شفاهی بر اساس ابزار نمره دهی کیفیت مستندات کتبی بر اساس ابزار		

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه** ارزشیابی	بودجه بندی	
									سوال	تعداد سوال
	(نصف کلاس)			کشاندن دانشجویان به تفکر انتقادی			ارزیابی پروپوزال ها و نقد ارزیابی	نمره دهی		
۱۷	ارایه کتبی و نهایی پروپوزال های دانشجویی (نصف کلاس)	آشنایی با پروپوزال و فرآیند نقد پژوهش و تهیه پروپوزال تحقیقاتی	شناختی روانی- حرکتی	سخنرانی گفتگو و به چالش کشاندن دانشجویان، بحث های گروهی ، طرح سئوالات برای	وایت برد، کامپیوتر	۱۲۰ دقیقه	شرکت فعال در بحث های کلاسی و ارزیابی پروپوزال ها و نقد ارزیابی	کیفیت ارایه شفاهی بر اساس ابزار نمره دهی کیفیت مستندات کتبی بر اساس ابزار نمره دهی		

تعداد جلسات: ۱۶ جلسه جهت آموزش و انجام تکالیف ادواری، ۴ جلسه جهت ارائه تمرین های عملی دانشجویان و نقد آن توسط همکلاسی ها و یک جلسه امتحان

مقررات درس و انتظارات از دانشجویان:

کار عملی دانشجویان به شرح ذیل می باشد:

دانشجویان موظفند پروپوزال خالی مربوط به دانشکده پرستاری و مامایی را از سایت معاونت تحقیقات و فناوری دانشکده تهیه و در هر جلسه طبق درخواست استاد مربوطه هر بار بخش مربوط به عنوان ، معرفی مساله، اهداف، سئوالات و فرضیه ، متدولوژی، جدول هزینه ها و رفرانس ها و ... را تکمیل و به استاد مربوطه تحویل دهند.

ارزشیابی

بحث نظری

حضور به موقع در جلسات	۵٪
شرکت فعال در بحث ها	۱۰٪
ارائه تکالیف ادواری	۱۵٪
آزمون میان ترم	۲۰٪
آزمون نهایی	۵۰٪

بحث عملی

ارایه کتبی پروپوزال تدوین شده	۴۵٪
ارایه شفاهی پروپوزال تدوین شده	۴۵٪
شرکت در نقد پروپوزال ها	۱۰٪

منابع:

۱. استاپلتون ، پل . شیوه نگارش مقالات پژوهشی . ترجمه شعله بیگدلی ، معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی ایران ، آخرین چاپ
۲. بست ، جان . روشهای تحقیق در علوم تربیتی_ ترجمه حسن پاشا شریفی و نرگس طالقانی . انتشارات رشد، آخرین چاپ
۳. دلاورخان، بهمن . روشهای تحقیق در روانشناسی و علوم تربیتی ، نشر، آخرین چاپ
۴. خدمت ، حسین و دیگران . روش تحقیق در علوم پزشکی (طرح تحقیقاتی ، متدولوژی و آمار) انتشارات تیمورزاده ، آخرین چاپ
۵. صلصالی ، مهوش. روشهای تحقیق کیفی . ترجمه و گردآوری :مهوش صلصالی ، سرور پرویزی و محسن ادیب حاج باقری . تهران : بشری : تحفه ، آخرین چاپ

1. Polit, Denise F. *Data analysis & statistics for nursing research*. Stamford, CT: Appleton & Lange, Last ed.
2. Polit, Denise F., and Cheryl Tatano Beck. *Essentials of nursing research: Appraising evidence for nursing practice*. Lippincott Williams & Wilkins, Last ed.
3. Morse, Janice M., and Peggy Anne Field. *Nursing research: The application of qualitative approaches*. Nelson Thornes, Last ed.
4. Nieswiadomy, Rose Marie, and Catherine Bailey. *Foundations of nursing research*. Last ed.
5. Brink, Pamela J., and Marilyn J. Wood. *Advanced design in nursing research*. Sage, Last ed.
6. Grove S.K., Burns N., and Gray J.R. *The Practice of Nursing Research: Appraisal, Synthesis and Generation of Evidence*. Elsevier Saunders, Last ed.